

Генеральна Асамблея

Розповсюдження: загальне
9 жовтня 2026 р.

Оригінал: англійська

Рада з прав людини

Шістдесят третя сесія

7 вересня – 7 жовтня 2026 року

Пункт 3 порядку денного

Заохочення та захист усіх прав людини – громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав, включно з правом на розвиток

Резолюція, ухвалена Радою з прав людини 7 жовтня 2026 року

63/28. Права людини та правосуддя перехідного періоду

Рада з прав людини,

Керуючись Статутом Організації Об'єднаних Націй, Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, Женевськими конвенціями від 12 серпня 1949 року та Додатковими протоколами до них від 8 червня 1977 року, іншими відповідними документами міжнародного права у сфері прав людини та міжнародного гуманітарного права, а також Віденською декларацією та Програмою дій,

Посилаючись на резолюції Комісії з прав людини № 2005/70 від 20 квітня 2005 року щодо прав людини та правосуддя перехідного періоду, № 2005/81 від 21 квітня 2005 року щодо безкарності та № 2005/66 від 20 квітня 2005 року щодо права на правду, резолюції Ради з прав людини № 9/10 від 24 вересня 2008 року, № 12/11 від 1 жовтня 2009 року, № 21/15 від 27 вересня 2012 року, № 33/19 від 30 вересня 2016 року, 42/17 від 26 вересня 2019 року та 51/23 від 7 жовтня 2022 року щодо прав людини та перехідного правосуддя, 9/11 від 18 вересня 2008 року, 12/12 від 1 жовтня 2009 року та 21/7 від 27 вересня 2012 року щодо права на правду, 10/26 від 27 березня 2009 року та 15/5 від 29 вересня 2010 року щодо судової генетики та прав людини, рішення Ради 2/105 від 27 листопада 2006 року щодо права на правду та 4/102 від 23 березня 2007 року щодо правосуддя перехідного періоду, резолюцію Генеральної Асамблеї 68/165 від 18 грудня 2013 року щодо права на правду, а також резолюції Ради 18/7 від 29 вересня 2011 року, 27/3 від 25 вересня 2014 року, 36/7 від 28 вересня 2017 року, 45/10 від 6 жовтня 2020 року та 54/8 від 11 жовтня 2023 року щодо Спеціального доповідача з питань сприяння встановленню істини, правосуддю, відшкодуванню та гарантіям неповторення,

Посилаючись також на резолюцію Генеральної Асамблеї 60/147 від 16 грудня 2005 року, якою Асамблея ухвалила Основні принципи та керівні положення щодо права на правовий захист і відшкодування шкоди для жертв грубих порушень міжнародного права прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права,

Посилаючись, крім того, на Звід принципів захисту та заохочення прав людини шляхом боротьби з безкарністю¹ та оновлену редакцію цих принципів²,

¹ E/CN.4/Sub.2/1997/20/Rev.1, додаток II.

² E/CN.4/2005/102/Add.1.

Посилаючись на доповідь Генерального секретаря про верховенство права та правосуддя перехідного періоду в конфліктних і постконфліктних суспільствах³ та його подальшу доповідь із цієї самої теми⁴, зокрема на відповідні рекомендації, що містяться в них, а також на його доповіді, оприлюднені у 2006⁵, 2012⁶, 2013⁷ та 2014⁸ роках, у яких викладено програму дій із підвищення ефективності підтримки, що надається системою Організації Об'єднаних Націй для сприяння утвердженню верховенства права в конфліктних і постконфліктних ситуаціях,

Посилаючись також на керівну записку Генерального секретаря 2010 року щодо підходу Організації Об'єднаних Націй до правосуддя перехідного періоду та беручи до уваги її переглянуту редакцію 2023 року, доступну всіма офіційними мовами Організації Об'єднаних Націй⁹,

Посилаючись, крім того, на резолюцію Генеральної Асамблеї 70/1 від 25 вересня 2015 року під назвою «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», зокрема на визначені в ній цілі та завдання, у тому числі ціль сталого розвитку 16, що стосується сприяння розбудові миролюбних і всеохопних суспільств задля сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх та створення ефективних, підзвітних і всеохопних інституцій на всіх рівнях, і визнаючи, що правосуддя перехідного періоду може сприяти досягненню цієї цілі, зокрема завдяки таким своїм завданням, як боротьба з безкарністю, забезпечення доступу до правосуддя та трансформація конфліктів,

Посилаючись на резолюцію Генеральної Асамблеї 70/262 від 27 квітня 2016 року про огляд архітектури миротворення Організації Об'єднаних Націй та резолюцію Ради Безпеки 2282 (2016) від 27 квітня 2016 року, у яких Асамблея та Рада визнали, що розвиток, мир і безпека та права людини є взаємопов'язаними й взаємодоповнювальними, та, зокрема, наголосили, що комплексний підхід до правосуддя перехідного періоду, зокрема сприяння зціленню та примиренню, професійний, підзвітний і ефективний сектор безпеки, у тому числі завдяки його реформуванню, а також всеохопні й ефективні програми демобілізації, роззброєння та реінтеграції, включно з переходом від демобілізації та роззброєння до реінтеграції, мають вирішальне значення для зміцнення миру та стабільності, сприяння скороченню бідності, утвердженню верховенства права, забезпеченню доступу до правосуддя та належного врядування, подальшого поширення легітимної державної влади та запобігання виникненню або відновленню конфліктів у країнах,

Посилаючись також на доповідь Генерального секретаря про розбудову миру та підтримання миру¹⁰, у якій описано перебудову напряму діяльності Організації Об'єднаних Націй у сфері миру та безпеки, реформу управління та оновлену систему координаторів-резидентів,

Беручи до відома спільне дослідження Організації Об'єднаних Націй та Групи Світового банку 2018 року «Шляхи до миру: інклюзивні підходи до запобігання насильницьким конфліктам», а також такі ініціативи, як «Першопрохідці задля миролюбних, справедливих і всеохопних суспільств»,

Підтверджуючи, що безкарність за грубі порушення прав людини та зловживання ними, а також за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, зокрема геноцид, воєнні злочини, етнічні чистки та злочини проти людяності, сприяє їх повторенню та є фундаментальною перешкодою для досягнення сталого миру на національному рівні, а також для подальшого розвитку співробітництва між народами та зміцнення міжнародного миру й безпеки,

Визнаючи, що боротьба з безкарністю та здійснення процесів правосуддя перехідного періоду, зокрема сприяння встановленню істини, правосуддю, відшкодуванню шкоди та гарантіям неповторення, можуть запобігти повторенню масових звірств, геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток і злочинів проти людяності, що мали місце в минулому, або подібних порушень, а також сприяти сталому миру та розвитку, і із занепокоєнням відзначаючи, що спроби заперечувати або виправдовувати такі злочини можуть підрвати боротьбу з безкарністю, процес примирення та зусилля із запобігання таким злочинам.

³ S/2004/616.

⁴ S/2011/634.

⁵ A/61/636-S/2006/980 та A/61/636/Corr.1-S/2006/980/Corr.1.

⁶ A/66/749

⁷ S/2013/341

⁸ A/68/213/Add.1 та A/69/181

⁹ Див. <https://www.ohchr.org/en/documents/tools-and-resources/guidance-note-secretary-general-transitional-justice-strategic-tool>.

¹⁰ A/72/707-S/2018/43

Підкреслюючи, що під час розроблення та реалізації стратегій, політики й заходів, спрямованих на боротьбу з грубими порушеннями прав людини та зловживаннями ними, а також із серйозними порушеннями міжнародного гуманітарного права, зокрема геноцидом, воєнними злочинами, етнічними чистками та злочинами проти людяності, необхідно враховувати особливості кожної ситуації, щоб запобігти повторенню таких порушень у майбутньому та забезпечити соціальну згуртованість, державотворення, відчуття причетності й інклюзивність на національному та місцевому рівнях задля сприяння примиренню, сталому миру та розвитку,

Підкреслюючи важливість комплексного підходу до правосуддя перехідного періоду, що охоплює весь спектр судових і позасудових заходів, зокрема кримінальне переслідування окремих осіб, відшкодування шкоди, встановлення істини, інституційні реформи, перевірку державних службовців і посадових осіб, ініціативи з увічнення пам'яті та процеси, спрямовані на формування спільних наративів, або належним чином продумане поєднання цих заходів, з метою, серед іншого, забезпечення притягнення до відповідальності, здійснення правосуддя, надання жертвам засобів правового захисту, сприяння зціленню та примиренню, встановлення незалежного національного нагляду за сектором безпеки, відновлення довіри до державних інституцій та утвердження верховенства права відповідно до міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права,

Визнаючи важливість надання державам, у яких у минулому мали місце масові звірства, на їхнє прохання та у співпраці з ними, допомоги в розробленні національних комплексних стратегій правосуддя перехідного періоду з метою задоволення потреб жертв і забезпечення їхнього права на ефективний засіб правового захисту, запобігання повторенню масових звірств або подібних порушень, недопущення повернення до конфлікту чи інших форм насильства та забезпечення сталого миру й примирення, *визнаючи*, що реалізація такої стратегії може сприяти зусиллям як із розбудови миру, так і з розвитку, та закликаючи міжнародну спільноту забезпечувати більш сталу підтримку таких процесів,

Із вдячністю відзначаючи діяльність Організації Об'єднаних Націй, зокрема її представництв на місцях, із надання державам допомоги в розробленні, створенні та впровадженні механізмів правосуддя перехідного періоду й утвердженні верховенства права, а також закликаючи докласти подальших зусиль для забезпечення повного врахування в усіх цих заходах гендерного виміру та підходу, орієнтованого на жертв і спрямованого на усунення першопричин,

Вітаючи роль Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини у сфері правосуддя перехідного періоду та прав людини, зокрема його концептуальну й аналітичну роботу, а також активізацію зусиль системи Організації Об'єднаних Націй зі спільного планування та реалізації заходів за всіма напрямками діяльності Організації,

Вітаючи також роль Комісії з розбудови миру та її послідовні зусилля, здійснювані у співпраці з національними й перехідними урядами та в консультаціях із відповідними структурами Організації Об'єднаних Націй, щодо врахування прав людини під час надання рекомендацій і підтримки стратегій розбудови миру для окремих країн у постконфліктних ситуаціях, які вона розглядає, де це доречно,

Вітаючи також внесок Фонду розбудови миру у проекти, спрямовані на усунення критичних прогалин у забезпеченні сталого миру, та закликаючи його сприяти зусиллям і процесам у сфері правосуддя перехідного періоду з урахуванням особливостей конкретних ситуацій, а також із вдячністю беручи до відома внесок Управління Верховного комісара в діяльність Фонду розбудови миру та його співпрацю з Фондом,

Визнаючи роль Міжнародного кримінального суду в багатосторонній системі, спрямованій на подолання безкарності, утвердження верховенства права, сприяння дотриманню прав людини та міжнародного гуманітарного права, а також досягнення сталого миру відповідно до міжнародного права та цілей і принципів Статуту,

Визнаючи також важливість документування та безпечного архівування матеріалів про грубі порушення прав людини та зловживання ними, а також про серйозні порушення міжнародного гуманітарного права для забезпечення притягнення до відповідальності, боротьби з безкарністю та сприяння процесам правосуддя перехідного періоду, а також *вітаючи* зусилля Ради з прав людини та її механізмів у цьому напрямі,

Підкреслюючи важливість міжнародно-правових стандартів, а також наявної практики та накопиченого досвіду щодо збирання, картографування, фіксації, збереження й архівування інформації, доказів і свідчень про грубі порушення прав людини та серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, а також забезпечення контрольованого доступу до них, оскільки комплексна документація цих порушень має вирішальне значення для успішної реалізації процесів та механізмів перехідного правосуддя,

Визнаючи, що сучасні досягнення в галузі технологій, систем штучного інтелекту та соціальних медіа дедалі більше стають важливими інструментами у пошуку зниклих безвісти осіб, зокрема жертв насильницьких зникнень, встановленні істини, документуванні, архівних дослідженнях, участі жертв та багатьох інших аспектах діяльності у сфері правосуддя перехідного періоду, водночас визнаючи ризики, пов'язані з впровадженням нових технологій у чутливих середовищах, таких як постконфліктні ситуації та середовища правосуддя перехідного періоду, а також занепокоєння, які необхідно враховувати під час їхнього впровадження,

Із вдячністю беручи до відома діяльність Спеціального доповідача з питань сприяння встановленню істини, правосуддю, відшкодуванню шкоди та гарантіям неповторення,

Визнаючи основоположну роль громадянського суспільства, яку воно відіграє завдяки своїй залученості, адвокаційній діяльності та участі у процесах ухвалення рішень, у запобіганні грубим порушенням прав людини та зловживанням ними, а також серйозним порушенням міжнародного гуманітарного права, зокрема геноциду, воєнним злочинам, етнічним чисткам і злочинам проти людяності, або в подоланні їхніх наслідків шляхом сприяння реалізації права на встановлення істини, правосуддя, відшкодування шкоди та гарантії неповторення,

Підтверджуючи важливу роль жінок у розбудові миру та відзначаючи істотний зв'язок між повною, рівною та змістовною участю жінок, у тому числі як ініціаторок змін та лідерок, у зусиллях щодо запобігання конфліктам, їх вирішення та відновлення після них, та ефективністю й довгостроковою стійкістю цих зусиль, та наголошуючи в цьому контексті на важливості повної, рівноправної та змістовної участі жінок у всіх цих зусиллях, а також на необхідності розширення доступу жінок до процесів прийняття рішень щодо запобігання та врегулювання конфліктів і розбудови миру та посилення їхньої ролі в цих процесах,

Визнаючи, що правосуддя перехідного періоду сприяє сталому миру та безпеці, допомагаючи розірвати цикли насильства й масових звірств, забезпечити жертвам відчуття відновлення справедливості та усунути недоліки в діяльності державних інституцій, які могли уможливлювати такі цикли або навіть сприяти їх відтворенню, і *підкреслюючи* необхідність належного визнання його потенціалу щодо запобігання масовим звірствам, розбудови миру та реконструкції,

Визнаючи, що зростання кількості конфліктів у світі протягом понад десятиліття та масштаби спричинених ними руйнувань і шкоди потребують значних зусиль із реконструкції, відновлення та відбудови, а також співробітництва у сфері розвитку,

Визнаючи, що в таких умовах фізичні, економічні та розвиткові зусилля мають вирішальне значення і повинні ґрунтуватися на комплексних заходах у сфері правосуддя перехідного періоду з метою забезпечення стійких, інклюзивних та довготривалих процесів реконструкції, відновлення та відбудови, особливо в умовах, що характеризуються спадщиною грубих порушень і зловживань у сфері прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права, які часто супроводжуються безкарністю, масовими переміщеннями населення, глибоко вкоріненою ізоляцією та маргіналізацією, корупцією, відсутністю правової

визначеності та верховенства права, зловживаннями з боку інституцій та масштабною травматизацією,

Визначаючи, що зусилля з урахування аспектів перехідного правосуддя та врахування минулого у процесах реконструкції, відновлення та відбудови не повинні затримувати, ставити під умови чи замінювати надання термінової гуманітарної допомоги, раннього відновлення, реконструкції життєво важливої цивільної інфраструктури або відновлення основних послуг, та закликаючи розробляти гуманітарну допомогу, допомогу у відновленні та реконструкції з урахуванням особливостей конфлікту та конкретних умов,

Визначаючи, що потенціал перехідного правосуддя у підтримці миру та сприянні сталому розвитку залежить від того, наскільки процеси перехідного правосуддя враховують конкретні обставини, є всеосяжними, орієнтованими на жертв, гендерно чутливими, заснованими на широкій участі та реалізуються під національним керівництвом,

Визначаючи також важливість систематичного врахування аспектів перехідного правосуддя та врахування минулого в зусиллях з забезпечення миру та розвитку,

Підкреслюючи необхідність забезпечення того, щоб підходи до перехідного правосуддя залишалися сумісними з міжнародним правом у сфері прав людини та не використовувалися для виправдання вибіркових, виключних або політично інструменталізованих зусиль з відновлення, реконструкції та відбудови,

Визначаючи важливість послуг у сфері психічного здоров'я та психологічної підтримки для жертв та постраждалих громад з самого початку та протягом усього процесу перехідного правосуддя для сприяння вирішенню скарг та подоланню міжпоколінних наслідків минулих грубих порушень прав людини та зловживань, а також серйозних порушень міжнародного гуманітарного права, визнаючи, що невирішене насильство змінює структури сім'ї та громади протягом десятиліть і що невирішена травма, спричинена насильством, також може впливати на життєздатність процесів розбудови миру,

Визначаючи також важливість обміну інформацією між Радою з прав людини та іншими відповідними органами Організації Об'єднаних Націй з питань, що стосуються правосуддя перехідного періоду,

1. *Визнає*, що держави несуть головну відповідальність за сприяння та захист усіх прав людини, включаючи відповідальність за захист свого населення від геноциду, воєнних злочинів, етнічних чисток та злочинів проти людяності;

2. *Також визнає*, що національні зусилля з підтримання миру, за необхідності за підтримки міжнародного співтовариства, є необхідними не лише під час конфлікту та в постконфліктних ситуаціях, а й задовго до початку конфлікту, шляхом запобігання конфліктам та усунення їхніх корінних причин, а також шляхом забезпечення того, щоб повага до прав людини та зусилля з метою сталого розвитку могли сприяти тривалому миру;

3. *З вдячністю бере до відома* доповідь Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, подану до Ради з прав людини відповідно до її резолюції 51/23¹¹ у якому було проаналізовано отриманий досвід та передову практику перехідного правосуддя в контексті забезпечення сталого миру та сталого розвитку, зокрема Цілі сталого розвитку № 16, як продовження доповіді Управління, поданої до Ради відповідно до її резолюції 42/17¹² у якому Управління Верховного комісара розглянуло, як вирішення проблеми наслідків грубих порушень і зловживань у сфері прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права за допомогою заходів перехідного правосуддя може сприяти підтримці миру та досягненню Цілі сталого розвитку № 16;

4. *Закликає* держави, органи та структури Організації Об'єднаних Націй, а також усі інші відповідні зацікавлені сторони врахувати рекомендації, викладені у вищезазначених доповідях, та використовувати процеси перехідного правосуддя як

¹¹ A/HRC/58/36

¹² A/HRC/49/39

стратегічний інструмент для підтримання миру та досягнення сталого розвитку, а також для забезпечення відшкодування за минулі грубі порушення та зловживання правами людини та серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, і нагадує, що для того, щоб максимально збільшити позитивний вплив перехідного правосуддя на підтримання миру та сталий розвиток, необхідно вжити заходів, спрямованих на досягнення відчутних змін у житті жертв та широких верств населення;

5. *Підкреслює*, що процеси документування в рамках перехідного правосуддя мають бути оперативними та безперервними, всебічними та задокументованими, інклюзивними, заснованими на широкій участі, з урахуванням конкретних умов, орієнтованими на жертв та з урахуванням гендерних аспектів, а також що слід вживати відповідних заходів щодо забезпечення конфіденційності для захисту фізичної та психосоціальної безпеки, а також гідності жертв, свідків та членів їхніх сімей протягом усього процесу документування, у тому числі під час використання нових технологій;

6. *Закликає* держави, де це доречно:

(a) розробляти та впроваджувати комплексні стратегії та політику у сфері правосуддя перехідного періоду, а також створювати судові та позасудові механізми для розгляду минулих звірств, задоволення потреб жертв та забезпечення їхнього права на ефективний засіб правового захисту, а також для запобігання повторенню таких звірств;

(b) регулярно консультуватися з асоціаціями жертв та організаціями громадянського суспільства, щоб забезпечити, щоб заходи, прийняті в рамках процесів перехідного правосуддя, залишалися орієнтованими на жертв, інклюзивними, з урахуванням гендерних аспектів та інноваційними, а також сприяли швидкому, відчутному та трансформаційному впливу на жертв та постраждалих громади, зокрема шляхом закріплення їх у національному законодавстві, політиці, структурах, стратегічних рамках, планах дій та ресурсах;

(c) під час розробки процесів перехідного правосуддя зосередитися на здатності запропонованих заходів зміцнювати довіру, розширювати можливості окремих осіб, посилювати інклюзивність, досягати гендерної рівності, а також виявляти та усувати глибинні причини конфліктів, жорстоких злочинів та порушень і зловживань у сфері прав людини;

(d) забезпечити, щоб ініціативи у сфері правосуддя перехідного періоду сприяли трансформаційним процесам та результатам і, зокрема, були спрямовані на боротьбу із сексуальним та гендерним насильством, а також іншими порушеннями прав людини на ґрунті гендеру та їхніми першопричинами, такими як гендерна нерівність, зокрема шляхом забезпечення того, щоб їхня розробка та реалізація відбувалися за умови повної, рівноправної та змістовної участі жінок, у тому числі як ініціаторок змін та лідерок;

(e) забезпечити, щоб процеси перехідного правосуддя враховували минулі грубі порушення та зловживання правами людини, а також серйозні порушення міжнародного гуманітарного права з метою відшкодування шкоди жертвам та як політику, спрямовану на досягнення соціальної згуртованості, загоєння ран та зміцнення довіри, а також на трансформацію умов, що призвели до звірств та грубих порушень і зловживань у сфері прав людини;

(f) сприяти підходам до перехідного правосуддя, які охоплюють усі порушення та зловживання у сфері прав людини, зокрема ті, що стосуються економічних, соціальних та культурних прав;

(g) забезпечити цілеспрямовану довгострокову підтримку та сприяти створенню сприятливого середовища для заходів та ініціатив у сфері правосуддя перехідного періоду, що дасть змогу відповідним експертам та персоналу працювати незалежно та без загроз і репресій;

(h) забезпечити максимальний ефект від застосування наявних належних практик та їхню сталість шляхом їх поширення, вжиття аналогічних заходів, надання цільової підтримки та здійснення додаткових заходів у межах цілісного підходу до

правосуддя перехідного періоду, що сприяє реалізації всіх його ключових складових – встановлення істини, правосуддя, відшкодування шкоди та гарантій неповторення – а також, за потреби, розробляти, фінансувати та здійснювати комплексні заходи правосуддя перехідного періоду в межах своїх зусиль у сфері розвитку;

(i) далі використовувати рамки Цілей сталого розвитку для прискорення розробки, фінансування та реалізації ініціатив у сфері перехідного правосуддя, а також для покращення збору даних та звітування про прогрес і вплив;

(j) сприяти розробці міжнародних стандартів для усунення ризиків та вирішення проблем, пов'язаних із впровадженням нових технологій, зокрема систем штучного інтелекту, у чутливих середовищах, таких як сфери перехідного правосуддя, включаючи відповідні заходи щодо захисту приватного життя для забезпечення фізичної та психосоціальної безпеки, а також гідності жертв, свідків та членів їхніх сімей;

(k) визнати довгостроковий характер процесів перехідного правосуддя, підтримати прагнення жертв до істини, справедливості та відшкодування, а також налагодити зв'язки з постійними структурами, такими як національні системи правосуддя та національні інституції або мережі з попередження жорстоких злочинів;

7. *Засуджує* безкарність за грубі порушення прав людини та зловживання ними, а також за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, зокрема геноцид, воєнні злочини, етнічні чистки та злочини проти людяності, наголошує на відповідальності держав за виконання своїх міжнародно-правових зобов'язань щодо припинення безкарності та наполегливо закликає держави боротися з безкарністю, прагнути досягнення сталого миру, справедливості, встановлення істини та примирення шляхом реалізації комплексних стратегій правосуддя перехідного періоду, зокрема ретельно розслідувати такі порушення і злочини та притягати винних до кримінальної відповідальності, щоб запобігти їх повторенню, а також сприяти примиренню на національному рівні;

8. *Заохочує* держави та регіональні й міжнародні організації визнавати та підтримувати важливу роль громадянського суспільства, зокрема поборників справедливості, груп місцевих активістів та об'єднань жертв, а також засобів масової інформації у реагуванні на грубі порушення прав людини та зловживання ними, а також на серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, зокрема геноцид, воєнні злочини, етнічні чистки та злочини проти людяності, і, де це доречно, у просуванні, реалізації та моніторингу комплексних підходів і заходів у сфері правосуддя перехідного періоду;

9. *Підкреслює* у цьому зв'язку важливість урахування всіма відповідними органами та структурами Організації Об'єднаних Націй аналітичних напрацювань і поглядів громадянського суспільства, зокрема організацій жертв та низових громадських організацій, із питань правосуддя перехідного періоду;

10. *Підтверджує* важливу роль жінок у запобіганні конфліктам, посередництві та їх вирішенні, а також у розбудові миру та зусиллях з розвитку, і наголошує на необхідності їхньої повної, рівноправної та змістовної участі у розробці, створенні та реалізації комплексних стратегій і процесів перехідного правосуддя;

11. *Наголошує* на необхідності проведення гендерно-орієнтованої підготовки з питань прав людини в контексті перехідного правосуддя для всіх відповідних національних суб'єктів, зокрема поліції, збройних сил, розвідувальних та безпекових служб, співробітників прокуратури та представників судової влади, щодо роботи з жертвами порушень прав людини та зловживань, особливо з жінками та дівчатами, з метою забезпечення гендерної чутливості у відновленні верховенства права та процесах перехідного правосуддя;

12. *Визнає*, що молодь є надзвичайно важливою зацікавленою стороною і має відігравати неоціненну роль у розробці та впровадженні механізмів правосуддя перехідного періоду з метою запобігання повторенню порушень та конфліктів;

13. *Визнає також* необхідність комплексного та інклюзивного підходу до зусиль із реконструкції, відновлення та відбудови, що здійснюються під проводом

національних суб'єктів, який поряд із задоволенням матеріальних, екологічних і невідкладних гуманітарних потреб сприяє зміцненню довіри до державних інституцій, зціленню та примиренню, утвердженню верховенства права й усуненню першопричин конфлікту задля забезпечення сталого й тривалого миру та посилення соціальної згуртованості;

14. *Просить* Управління Верховного комісара підготувати на основі міжнародного права, міжнародних стандартів і належних практик та з урахуванням результатів попередніх консультаційних зустрічей, зокрема з практиками, експертами та іншими суб'єктами зі сфер розвитку, гуманітарної діяльності й безпеки, доповідь про те, як зусилля у сфері правосуддя перехідного періоду, де це доречно та з належним урахуванням контексту, можуть слугувати підґрунтям для сталих, інклюзивних і заснованих на правах людини зусиль із відновлення, реконструкції та відбудови, та представити її Раді з прав людини на її шістдесят дев'ятій сесії в межах розширеного інтерактивного діалогу;

15. *Просить також* Управління Верховного комісара під час підготовки зазначених вище консультаційних зустрічей і доповіді проводити консультації з державами, Спеціальним доповідачем з питань сприяння встановленню істини, правосуддю, відшкодуванню шкоди та гарантіям неповторення, іншими відповідними структурами Секретаріату, відповідними установами, фондами та програмами Організації Об'єднаних Націй, міжурядовими організаціями, національними правозахисними інституціями, неурядовими організаціями, об'єднаннями жертв та іншими відповідними заінтересованими сторонами, зокрема практиками;

16. *Постановляє* залишити це питання на своєму розгляді.

[Прийнято без
голосування.]

43-тє засідання
7 жовтня 2026 року